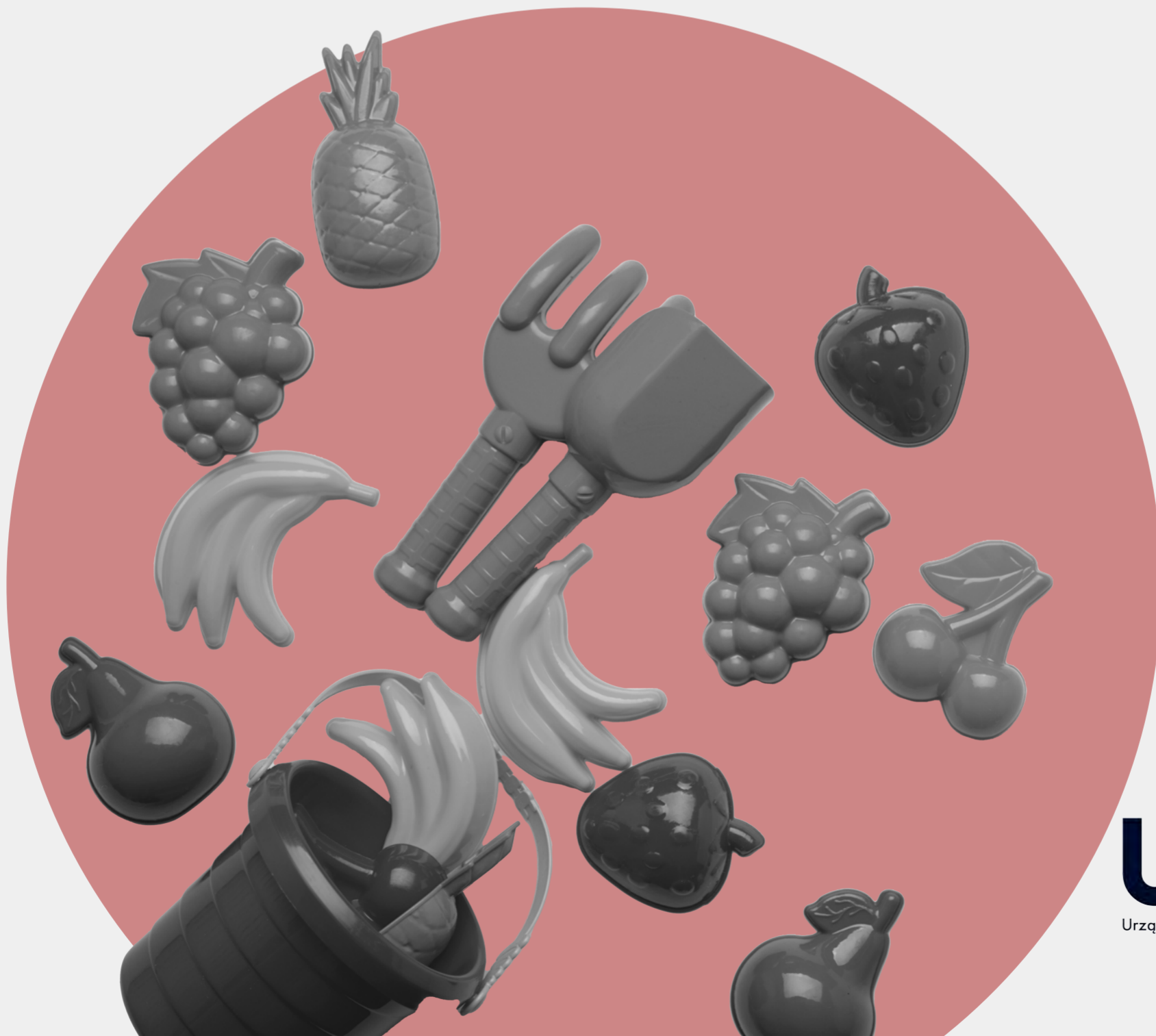


#Bezpieczeństwo

Zabawki – obecność ftalanów

Raport Inspekcji Handlowej





Kto, co i kiedy?

16 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej od stycznia do października 2023 r. sprawdziło **220 modeli zabawek pod kątem wymagań formalnych, np. oznakowania, oraz właściwości chemicznych – zawartości ftalanów.**

Sprawdziliśmy producentów, importerów, sprzedawców hurtowych, sklepy detaliczne i wielkopowierzchniowe.





Kto, co i kiedy?

Zbadaliśmy: lalki, kucyki, piszczki, zabawki do kąpieli i z przyssawkami, skakanki, wiaderka, łopatkki, foremki, zabawki dmuchane w kształcie zwierząt, postaci i łódek, piłki oraz piłki i zwierzątka do skakania.

Pochodziły one z **Chin** – 181, **Polski** – 15, **Włoch** – 8, **Niemiec** – 6, **Wielkiej Brytanii** – 4, **Grecji, Czech, Irlandii i Francji** – po 1.

W przypadku 2 zabawek nie udało się ustalić kraju pochodzenia.



Tło kontroli

Prezes UOKiK wraz z Inspekcją Handlową dba o to, by w ręce najmłodszych konsumentów trafiały **tylko bezpieczne zabawki** – szczególnie takie, które nie zawierają niebezpiecznych substancji chemicznych.

Przedsiębiorców typujemy na podstawie **wyników wcześniejszych kontroli.**

Uwzględniamy też **sygnały medialne, informacje od konsumentów i przedsiębiorców.**



Ustawa z 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku;
Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 20 października 2016 r.
ws. wymagań dla zabawek



Oznakowanie

**Inspektorzy zweryfikowali,
czy zabawki mają:**

- prawidłową **dokumentację techniczną** (np. sprawozdanie z badań) oraz **deklarację zgodności**,
- **dane identyfikacyjne** producenta lub importera,
- **informacje identyfikujące** zabawkę,
- prawidłowy **znak CE**,
- wymagane **ostrzeżenia**,
- poprawną **instrukcję w języku polskim**.



Wyniki kontroli wymagań formalnych

Na **220** modeli zabawek w **46** stwierdzono nieprawidłowości.

W **14** przypadkach – brak wymaganych ostrzeżeń bądź instrukcji używania.

Efekt: Konsument nie ma odpowiedniej informacji o ryzyku związanym z użytkowaniem zabawki i może nie być w stanie mu zapobiec.

W **15** przypadkach – niewłaściwie sporządzona deklaracja zgodności lub jej brak.

Efekt: Brak dowodu na sprawdzenie przez producenta, czy zabawka spełnia obowiązujące wymagania.

W **21** przypadkach – brak na zabawkach danych producenta i importera.

Efekt: Utrudnienie działania organom kontroli oraz dochodzenia praw konsumentowi.



Badania laboratoryjne

Czym są ftalany?

- Służą do **zmiękczenia plastiku** i nadają mu elastyczności.
- **Nie mają zapachu ani smaku** – ocena ich zawartości jest możliwa tylko w wyspecjalizowanym laboratorium.
- W wysokim stężeniu są **niebezpieczne dla zdrowia** – mogą powodować zaburzenia płodności, grozić uszkodzeniem nerek lub wątroby, rozwojem astmy, a nawet nowotworów.



Badania laboratoryjne

Sprawdziliśmy przekroczenie dopuszczalnego stężenia ftalanów w kontrolowanych zabawkach.

Najczęściej wykrywaliśmy:

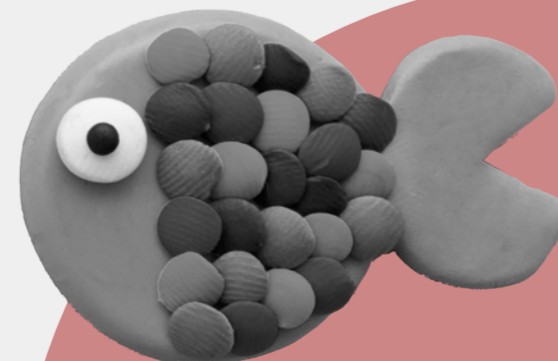
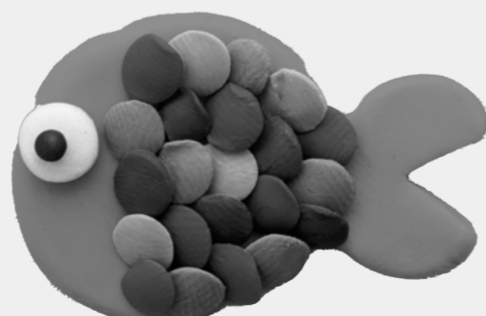
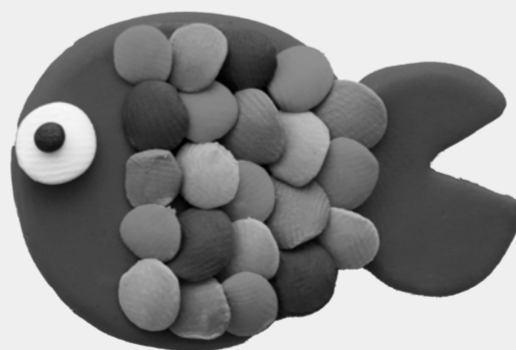
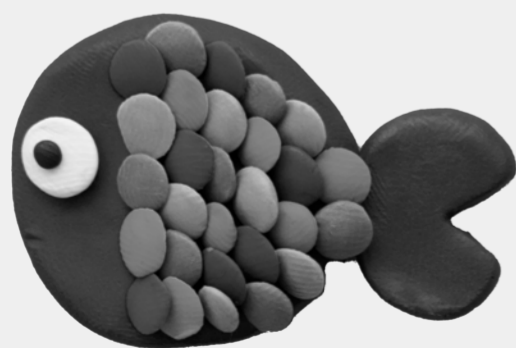
- DEHP – ftalan bis(2-etyloheksylu)
- DBP – ftalan dibutyłu
- DIBP – ftalan diizobutyłu

Jeśli **stężenie tych ftalanów przekracza 0,1%** w stosunku do masy materiału z dodatkiem plastyfikatorów – **produkt nie powinien znajdować się w sprzedaży.**



Podstawa prawna

Rozporządzenie (WE) Nr 1907/2006 PE i Rady z 18 grudnia 2006 r. ws. rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE w załączniku XVII „Ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, preparatów i wyrobów”.





Wyniki badań laboratoryjnych

Na 220 modeli zabawek **39** miało nieprawidłowości → **18%**

Największe przekroczone stężenie ftalanów – nawet 300-krotne!

- ✘ głowa lalki – DEHP w ilości $(31,1 \pm 4,7)\%$,
- ✘ piłka – DIBP w ilości $(30,2 \pm 4,6)\%$,
- ✘ puszcząca rzutka – DEHP w ilości $(24,0 \pm 3,6)\%$,
- ✘ piłka skoczek – DBP w ilości $(25,7 \pm 3,9)\%$.



Wyniki kontroli

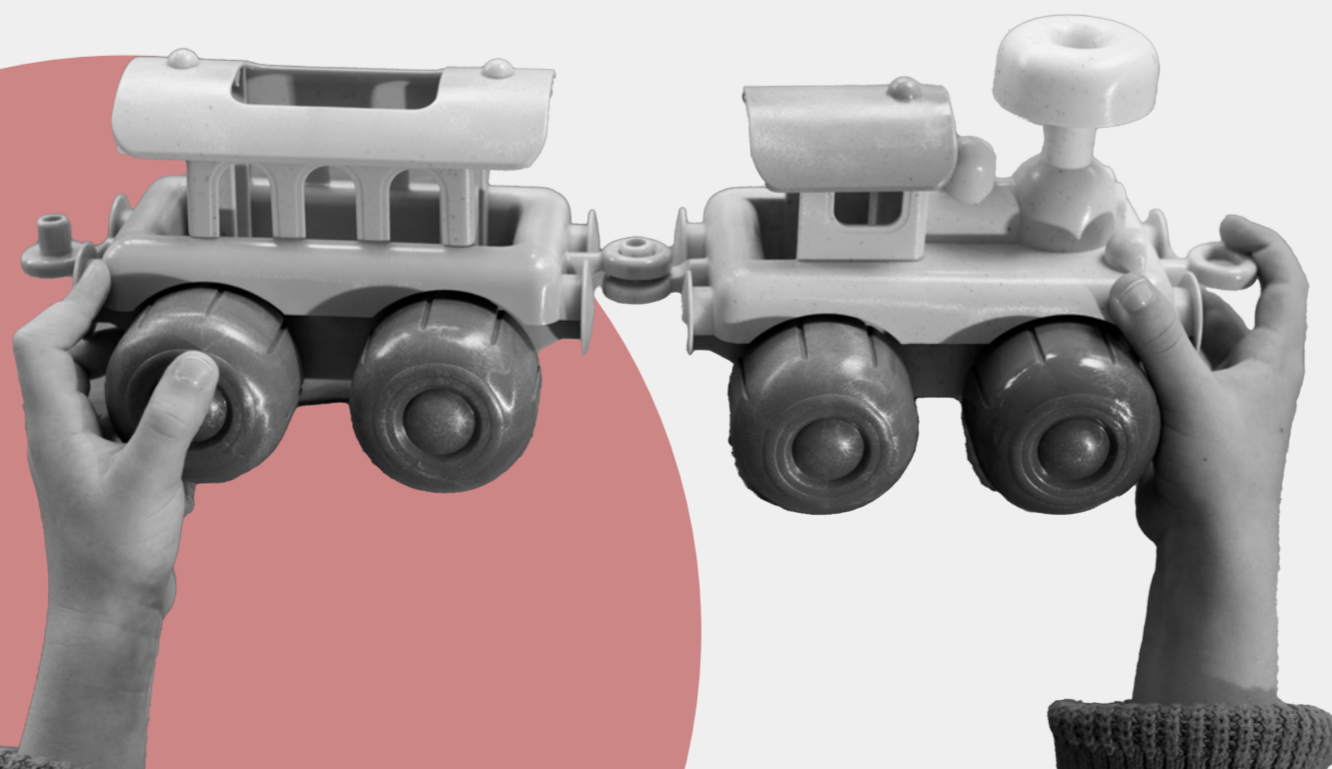
	Wymogi formalne	Stężenie ftalanów
33		
13		
26		
148		



Efekty kontroli

W przypadku **33 zabawek** z niezgodnościami formalnymi przedsiębiorcy podjęli **działania naprawcze**, z czego jeszcze 2 ich nie zakończyło.

W przypadku produktów z przekroczonym stężeniem ftalanów mogą zostać **wszczęte postępowania administracyjne, których efektem może być nałożenie kar.**





Porady dla przedsiębiorców

Kupuj od sprawdzonych dostawców.

Weryfikuj, czy zabawka ma:

- **dokumentację techniczną** – np. sprawozdanie z badań potwierdzające zgodność z wymaganiami przeprowadzone przez wiarygodne laboratorium,
- prawidłowo sporządzoną **deklarację zgodności**,
- **instrukcję w języku polskim**,
- wymagane **ostrzeżenia** – patrz norma PN-EN 71-1+A1:2018-08 i Rozporządzenie MRiF,
- **oznakowanie CE** – patrz Rozporządzenie PE i Rady (WE) nr 765/2008.



Porady dla przedsiębiorców

Poznaj swoje obowiązki jako producent, importer lub dystrybutor – ich niedopełnienie może wiązać się z karą administracyjną.

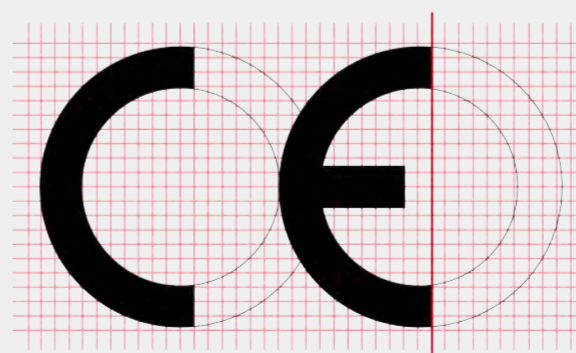
- Za wprowadzenie do obrotu przez producenta lub importera zabawki niezgodnej z wymaganiami – **kara do 100 tys. zł.**
- Za każdą niezgodność formalną (np. brak danych producenta/importera) – **kara do 10 tys. zł.**
- Brak oznakowania CE – **kara do 20 tys. zł.**

Niebezpieczną zabawkę UOKiK zgłasza do unijnego systemu **Safety Gate RAPEX**, by nie trafiła w ręce europejskich konsumentów.



Porady dla konsumentów

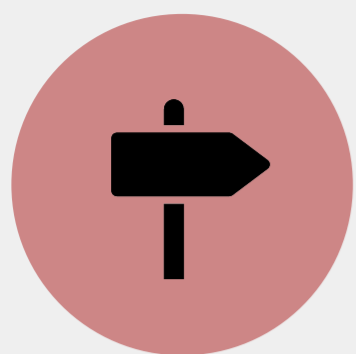
- **Nie kupuj nieoznakowanych zabawek!**
- Upewnij się, że zabawka ma **znak CE** – to deklaracja producenta, że produkt spełnia odpowiednie wymagania unijne; możesz wtedy domniemywać, że będzie bezpieczny.
- **Znak CE** powinien być **widoczny, czytelny i trwały** na zabawce, opakowaniu lub przytwierdzonej etykiecie.
- Zwróć uwagę na odległość między literami i długość środkowej kreski w E.





Porady dla konsumentów

- **Czytaj etykiety** oraz umieszczone na nich **ostrzeżenia i informacje**.
- Sprawdź, czy zabawka ma oznaczenie **podmiotu odpowiedzialnego** (producenta/importera) – ułatwi Ci to dochodzenie swoich praw w razie potrzeby.
- Jeśli masz zakwestionowaną zabawkę z raportu – **poinformuj o tym producenta lub importera (dystrybutora)** oraz **Inspekcję Handlową** z Twojego województwa.
- Sprawdzaj ogłoszenia publikowane na **uokik.gov.pl/ogloszenia** i postępuj zgodnie z zawartymi tam wskazówkami.



Na skróty

Kontrola zabawek – obecność ftalanów

72 na 220 modeli miało nieprawidłowości – 33%

Wymagania formalne

→ 46 na 220 z błędami – 24%

Badania laboratoryjne

→ 39 na 220 zakwestionowane – 18%



Zescreenuj i podaj dalej!

Listę skontrolowanych produktów
znajdziesz w osobnym
dokumencie na **uokik.gov.pl**

